



ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București



Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avp.ro> E-mail: avp@avp.ro

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României, ale art. 13 lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată și ale art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, în data **7 ianuarie 2009**, Avocatul Poporului a ridicat direct în fața Curții Constituționale excepția de neconstituționalitate a prevederilor **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu.**

Anexat se regăsește textul documentului înaintat instanței de contencios constituțional.

Domnului prof. univ. dr. IOAN VIDA,

Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României, ale art. 13 lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată și ale art. 11 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem alăturat, excepția de neconstituționalitate cu privire la prevederile **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu.**

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 7 ianuarie 2009



***Excepție de neconstituționalitate
cu privire la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru
modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor
de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,
nr. 4 din 5 ianuarie 2009***

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 5 ianuarie 2009 este neconstituțională.

1. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 contravine dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Constituție potrivit cărora ordonanțele de urgență **nu pot afecta** drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție.

Astfel, prin Decizia nr. 1189/2008, Curtea Constituțională a explicat sensul juridic al verbului "a afecta" din cuprinsul textului constituțional al art. 115 alin. (6), reținând diferite nuanțe, cum ar fi: "a suprima", "a aduce atingere", "a prejudicia", "a vătăma", "a leza", "a antrena consecințe negative".

Este evident așadar, că prevederile actului normativ indicat instituind în cazul pensionarilor pentru limită de vârstă, precum și al celor ai instituțiilor din sistemul justiției, de apărare, ordine publică și siguranță națională interdicția de a cumula pensia cu veniturile obținute dintr-o funcție remunerată de la bugetul de stat afectează în substanța lor, atât dreptul la muncă prevăzut de art. 41 din Constituție, potrivit căruia „Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă”, cât și dreptul la pensie, prevăzut de art. 47 alin. (2) teza I, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege.

Prin conținutul lor, acestea sunt drepturi complexe care includ și dreptul la salariu și dreptul la condiții rezonabile de viață, care să asigure un trai civilizat și decent cetățenilor.

De asemenea, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 contravin și prevederilor art. 6 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat prin Decretul nr. 212/1974. Textul respectiv prevede că statele părți recunosc dreptul la muncă, ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă și acceptată și se obligă să ia măsuri pentru garantarea acestui drept.

Potrivit prevederilor art. 20 din Constituție, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.

În lumina tuturor acestor texte, este de reținut că dreptul la muncă al unei persoane nu poate forma obiectul vreunei îngrădiri sau limitări, fiecare persoană fiind liberă să muncească în măsura posibilităților sale fizice și intelectuale pe care doar singură le poate aprecia. În acest sens, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 114/1994 și Decizia nr. 32/1994.

Prin urmare, dreptul la muncă și dreptul la pensie, fiind prevăzute în Constituție întră în categoria drepturilor fundamentale, care nu pot fi afectate prin adoptarea ordonanțelor de urgență.

2. Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 vin în conflict cu dispozițiile art. 135 alin. (2) lit. f) din Legea fundamentală care stabilesc în sarcina statului obligația de a crea condițiile necesare pentru creșterea calității vieții, dar și cu art. 44 din Constituție, referitor la dreptul de proprietate privată.

Totodată, faptul că potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pensionarii nu pot cumula pensia cu veniturile obținute dintr-o funcție remunerată de la bugetul de stat este contrar art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, noțiunea de “bun” înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică. În acest sens, dreptul la salariu și dreptul la pensie pot fi asimilate unui drept de proprietate (Cauza Büchen contra Cehiei din 2002).

Salariul și pensia fiind bunuri proprietate privată, protejate de art. 44 din Constituție și Primul Protocol Adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, interdicția de a cumula pensia cu salariul echivalează practic cu o expropriere. Or, potrivit art. 44 alin. (3) din Constituție, “Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire”.

Mai mult actul normativ criticat nu poate desființa un drept câștigat, de vreme ce dreptul la pensie este un drept garantat de art. 47 alin. (2) teza I din Legea fundamentală.

3. În lumina argumentelor expuse, nerespectarea acestor norme constituționale atrage și înfrângerea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5), potrivit căroră "în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie", **obligație valabilă și pentru Guvernul României.**

Motivația dată de Guvern pentru adoptarea ordonanței de urgență, în sensul că actuala situație financiară reclamă constrângeri de ordin bugetar, o reducere a cheltuielilor publice de personal, nu poate justifica încălcarea dispozițiilor constituționale menționate.

Emiterea acestei ordonanțe, prin nerespectarea evidentă a dispozițiilor constituționale, ar prejudicia segmente mari de populație și ar pune în real pericol buna funcționare a multor instituții și structuri statale.

Ca atare, față de cele învederate, vă rugăm să constatați că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor din sistemul public, pensiilor de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 5 ianuarie 2009 este **neconstituțională.**

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

București, 7 ianuarie 2009